

Onderwerp

Aanvullende subsidie OBGZ 2025 en 2026 en brief aan de raad 'Versterking bibliotheekvoorzieningen'

Programma	Cultuur en Cultureel erfgoed	Behandeldatum	24 juni 2025
Portefeuillehouder	N.P. Vergunst	Status	Openbaar

Advies

1. Een subsidie te verlenen aan de OBGZ voor een bedrag van €275.898 in 2025 en voor een bedrag van €551.795 in 2026 voor het in stand houden en versterken van de gemeentelijke bibliotheekvoorzieningen.
2. Een subsidie te verlenen aan de OBGZ voor een bedrag van €275.897 in 2025 als bijdrage in de kosten voor de voorbereiding van de nieuwe vestigingen in Nijmegen-Noord en Dukenburg.
3. De subsidie uit beslispunt 1 en 2 te dekken uit het programma Cultuur en Cultureel erfgoed, product Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (deelproject E600207-001).
4. De brief aan de raad waarmee we informeren over 'Versterking bibliotheekvoorzieningen' vast te stellen.

Aanleiding

Vanuit het rijk zijn, middels een decentralisatie-uitkering, tijdelijke middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten voor 2025 en 2026 ter versterking van het bibliotheekwezen. Deze middelen zijn bedoeld als voorbereiding op de nieuwe bibliotheekwet (Wsob) die in ontwikkeling is en waarbij gemeenten (en provincies) een zorgplicht krijgen om de bibliotheekvoorzieningen in hun gemeente in stand te houden en/of te versterken.

Daarnaast heeft de raad op 13 november 2024 de motie 'Met de neus in de boeken; zonder drempels de bibliotheek bezoeken' aangenomen met het verzoek aan het college om te onderzoeken of en hoe er structurele, inclusief financiële, drempels weggenomen kunnen worden om jongeren tot 27 jaar (meer) gebruik te laten maken van de bibliotheek.

Beoogde impact: uitvoering

Dit voorstel sluit aan bij de vastgestelde Cultuurvisie Groei, waar één van de ambities is om cultuur toegankelijk maken voor alle inwoners, en voor mensen die moeilijk toegang hebben drempels verlagen of wegnemen en het voorstel draagt bij aan het doel: 'We maken kunst en cultuur toegankelijk voor iedereen'. Dit doel is onderdeel van de ambitie: 'We zijn een aantrekkelijke stad met een bereikbaar en hoogwaardig cultureel aanbod en hebben een cultureel klimaat gericht op vernieuwing en innovatie.

Daarnaast sluit dit voorstel aan bij de ambitie in het programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg 'We zorgen dat inwoners eigen regie kunnen voeren over hun leven, gezin en gezondheid en actief deel kunnen nemen aan de maatschappij. Men heeft respect voor elkaar en ondersteunt elkaar' en dragen bij aan de doelen: 'We stimuleren activiteiten die inclusie bevorderen' en 'We stimuleren zelfstandigheid en zelfredzaamheid van onze (wijk)bewoners'.

Argumenten

1.1. De subsidieaanvraag van de OBGZ en inzet van middelen draagt bij aan het in stand houden en versterken van de bibliotheekvoorzieningen in de stad.

De bibliotheek is een openbare plek voor al onze inwoners, waar iedereen kosteloos kan verblijven. Ook kunnen mensen in de vestigingen terecht voor hulp bij taal- en digitale vragen. Door verruiming van de openingstijden wordt tegemoet gekomen aan de behoefte van inwoners om vaker gebruik te kunnen maken van deze voorzieningen. Tegelijkertijd is er meer budget nodig om de veiligheid in de vestigingen te waarborgen, zodat deze plekken ook daadwerkelijk veilig en prettig toegankelijk blijven voor iedereen. Daarnaast kunnen met aanvullende culturele programmering ook de wettelijke functies van de bibliotheek als het kennismaken met kunst, cultuur en literatuur, voldoende uitgevoerd blijven worden.

1.2. De subsidieaanvraag van de OBGZ en inzet van middelen draagt bij aan ons gemeentelijk beleid om de sociale basis te versterken.

Als gemeente vinden we het van belang dat cultuur ingezet wordt om de sociale basis verder te versterken, door samen met partners aanbod te realiseren dat bijdraagt aan zowel de culturele ontwikkeling van onze inwoners als aan sociale doelen, in wijken waar inwoners dat het meest nodig hebben. Voor de OBGZ betekent dit gericht aanbod op basis van de behoeften en opgaven van wijken en stadsdelen, ook buiten de vestigingen, dat een aanvulling is op het aanbod van andere aanbieders in het sociaal domein.

2.1 De toekomstige nieuwe vestigingen in Nijmegen-Noord en Dukenburg dragen bij aan de toegankelijkheid van de bibliotheek.

We zijn bezig met de voorbereidingen van een nieuwe volwaardige bibliotheekvestiging in Nijmegen-Noord passend bij de groei van het aantal inwoners in dit stadsdeel. Daarnaast zijn we dit jaar ook gestart met de voorbereidingen voor een nieuwe bibliotheekvestiging Zwanenveld als onderdeel van de herontwikkeling van winkelcentrum Dukenburg. Met de ontwikkeling van deze beide vestigingen houden we bibliotheekvoorzieningen in stand en toegankelijk voor inwoners in deze delen van de stad. Voor de OBGZ betekenen beide ontwikkelingen extra voorbereidingstijd en -kosten bovenop hun reguliere uitvoeringstaken.

3.1 De brief aan de raad geeft antwoord op de motie 'Met de neus in de boeken; zonder drempels de bibliotheek bezoeken' om drempels weg te nemen zodat jongeren tot 27 jaar in de bibliotheek (blijven) komen.

Voor de lees- en taalvaardigheid is het van belang dat kinderen al op jonge leeftijd met boeken in aanraking komen; de bibliotheek draagt hier aan bij. Gebleken is echter dat ouders met weinig financiële draagkracht hun kinderen liever geen boeken laten lenen uit angst voor (hoge) boetes. Om deze drempel weg te nemen en kansengelijkheid te bevorderen, gaat de OBGZ boetevrij lenen invoeren. Om de bibliotheek vervolgens aantrekkelijk te houden voor jongeren na hun 18^e jaar wordt tevens het gratis abonnement voor jeugd verhoogd van 18 naar 27 jaar.

Kanttekeningen

De subsidie aan de OBGZ is tijdelijk en wordt toegekend voor 2025 en 2026. De verwachting is dat het rijk ook vanaf 2027 middelen beschikbaar stelt aan gemeenten om de bibliotheekvoorzieningen in stand te houden dan wel te versterken. Hier is nog geen

besluit over genomen. Mochten er geen aanvullende rijksmiddelen toegekend worden, dan zal met de OBGZ bekeken moeten worden welke dienstverlening vervolgd kan worden binnen de huidige meerjarensubsidie aan de OBGZ.

Gesprek met de stad

Signalen uit de stad die betrekking hebben op de dienstverlening van de bibliotheek en de behoefte van inwoners hierover worden zo goed mogelijk opgepakt vanuit de eigen organisatie en vanuit diverse samenwerkingsverbanden, waaronder de cultuur- en welzijnsalliantie (tussen de OBGZ, De Lindenberg, Sterker en Bindkracht10) en de bestaande overlegstructuur tussen gemeente, bibliotheek en de Stips van Bindkracht10.

Financiën

De decentralisatie-uitkering die we van het rijk hebben ontvangen, wordt als subsidie aan de OBGZ verleend. We verlenen €275.898 voor 2025 en €551.795 voor 2026 ter versterking van de bibliotheekvoorzieningen en daarnaast €275.897 voor 2025 voor de voorbereidingen van de nieuwe bibliotheekvestigingen in Nijmegen-Noord en Dukenburg. De subsidies aan de OBGZ voor 2025 voor 2026 brengen we ten laste van het programma Cultuur en Cultureel erfgoed, deelproject E600207-001.

Vervolg

Na besluitvorming wordt de OBGZ geïnformeerd zodat de aanvullende dienstverlening zo spoedig mogelijk door de OBGZ in gang gezet kan worden. Tevens wordt na besluitvorming de beantwoordingsbrief van de motie aan onze raad verstuurd.

Bijlage(n)

1. Subsidieaanvraag OBGZ 2025-2026
2. Concept subsidiebeschikking OBGZ 2025
3. Brief aan de raad 'Versterking bibliotheekvoorzieningen'
4. Brief ministerie Decentralisatie-uitkering 2025-2026
5. Brief provincie Gelderland Decentralisatie-uitkering 2025-2026